

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Felolós szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Piacz-utca 49. szám.

A debreceni egyetem törvénye

A képviselőház közoktatásügyi bizottságának javaslata.

A képviselőház mai ülésén terjesztette be Szíllő Géza előadó a Ház közoktatásügyi bizottságának jelentését a *debreceni és pozsonyi királyi tudományegyetem* felállításáról szóló törvényjavaslathoz. A közoktatásügyi bizottság jelentését, amely a *debreceni egyetem orvosi fakultásának* törvényes biztosítását sürgeti, itt közöljük szövegszerűen:

A Debrecenben és Pozsonyban felállítandó új királyi egyetemre vonatkozó törvényjavaslatot a közoktatásügyi bizottság örömmel üdvözlö, mert az a tény, hogy a magyar állam konszolidált pénzügyi állapota lehetségessé teszi a legmagasabb műveltségi fok terjesztését célzó egyetemek felállítását s az a tény, hogy a társadalmi alakzatok, egyházak, erkölcsi testületek és egyesek az államot ebben nagy mérvben segítik, bizonyítják ama nagy nemzeti kulturális erőt, amely Magyarország ezeréves fenállása alatt soha sem gyengülve a nemzeti előhaladás forrása volt.

A bizottság meglepéssel látja azt, hogy a törvényjavaslat az ország jól felfogott érdekében az egyforma erős igényű városok közül épen Debrecen és Pozsony szab. kir. városokra nézve kontemplálja az egyetemeiket, mert ezzel egyrészt az északnyugati határszélen emel Pozsonyban a magyar nemzeti gondolatnak egy erős bástyát, másrészt a magyarság szívében, Debrecenben erősíti meg a színmagyarságnak a tudományokból eredő erkölcsi hatalmát.

Az egyetem kulturmissziót teljesít mindenütt, speciális viszonyainknál fogva azonban hazánkban az egyetem nemcsak kulturmissziót teljesítő tényező, de a magyar állam erősödésének politikai faktora is, mert a tiszta tudomány művelése által keletkezett kultúra s a kultúrából folyó objektív ítélet, tehát maga az igazság legerősebb fegyvere a magyar nemzet szellemi s közjogi önállóságának.

A javaslat úgy szövegében, mint indoklásában szép perspektívát nyújt, s biztosítékát adja annak, hogy azok az összegek, amelyek az államháztartás terhére az ország költségvetését terhelné fogják, valóban gyümölcsözők lesznek. A javaslatban helyesen nyilvánul meg az a szempont, mely körülbástyázza az új egyetemeiket a *tanszabadság* nagy jogával, ezt az elvet fejezi ki az első szakaszban expressis verbis; intézményesen ezt garantálja az egyetem szabad életét biztosító szervezeti szabályoknak a már létező többi egyetemi szabályzatokhoz való hasonlóságának kimondásával, s intézményesen azt

biztosítja az egyetemi autonómiának ama követelményével, hogy az első szervezést követő kinevezéseknél csak az *illető* egyetemek tanácsának meghallgatása után nevezhetők ki a tanári kar tagjai.

A törvényjavaslat indokolásához, amelynek alaposágát és szépségét a bizottság elismeréssel emeli ki, a bizottság *hozzájárul*; s különös örömmel üdvözlö azt a törekvést, melyet a miniszter következőleg fejez ki: „Veszélyes dolog, ha valamely nemzet, más nemzet intézményeit egyszerűen átülteti, vakon követi a példát s nem mer saját szükségleteinek megfelelő intézményeket teremteni.” Éppen azért helyesnek tartja a bizottság, hogy a javaslat a régi bevált nyomon haladva *teljes egyetemek felállítását* tűzi maga elé, azonban a taxatív, merev felsorolását mellőzve nem zárja el a lehetőségét annak, hogy a változott kör viszonyaihoz képest az eddig szokásos karok mellé *új szakmájú karok beállítás*a lehetségessé tétessék. Ez a szempont lévén a javaslat megalkotásánál irányadó, azért *téves ama feltevés, mintha Debrecennél a javaslat orvosi fakultásról nem szólna, s csonka egyetemi systemát megalkotni kívánna.* A tudományegyetem, az univerzitás a teljesség fogalmát fedi; s azért a javaslatban kontemplált fokozatos fejlesztés csak mód, de a *cél mindenütt teljes karu egyetemek létesítése.* Épp e miatt azonban a közoktatásügyi bizottság a miniszteri javaslat indoklás 20-ik lapjának ama részeit, mely 1912—1921-es terminushoz kötött meghatározott részleges fejlesztési programot ad, *el nem fogadja* s kifejezésre juttatja azt az óhaját, hogy *mielőbb az előfeltételek megvannak, akkor a teljes egyetem mindkét városban terminus nélkül legkésőbb a javaslattal megállapított tíz esztendőn belül, lehető legrövidebb idő alatt felállítandó s az egyetem részére juttatott tíz éves, a 3. §-ban foglalt állami hozzájárulás a k t új egyetem között egyenlő arányban elosztandó.* A bizottság tisztelettel jelenti azt, hogy e határozatot a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elfogadta.

A közoktatásügyi bizottság helyesléssel fogadja azt, hogy a végső konkluzióban a tanárai által élő egyetemben a legkiválóbb tanári erők alkalmazásának lehetősége biztosított s egyetért a javaslatnak azzal az intézkedésével, mely függetleníti a minisztert a szervezésnél minden ballaszttól s módját nyújtja humánus módon annak, hogy az új egyetemen csak azok fognak alkalmaztatni, akiket arra valósságuk s nem a régi szolgálat ténylegessége kvalifikál. Ezt az elvet szolgálja a negyedik paragrafus, melyet azonban a bizottság egyhangulag megváltoztatott s a rendelkezési állapotba való helyezést csak azokra vonatkozólag mondotta ki, akik állami alkalmazottak s állami közpénztárból nyerik fi-

tésiket; míg azokat, akik ellátmányukat a tanulmányi alaptól s nem az állampénztárból nyerik, mint rendelkezés alá nem tartozókat egyszerűen a külön törvény intézkedés alá nem tartozókat egyszerűen a külön törvény intézkedése alól mellőzte.

A közoktatásügyi bizottság szak szempontból helyesnek tartja az egyetem mellett kontemplált pedagógiai segédeszközöket, szemináriumot, internátusokat, az university extension fejlesztést a gyakorlati emberek által tervezett gyakorlati előadásokat; helyesnek tartja azt a törekvést, mely a budapesti egyetem túlnépességének megszüntetését, valamint a nagyobb mérvű ösztöndíjakemelését által a tanulók szociális segítségét célozza.

Mindezek alapján a javaslatot azzal a módosítással, hogy nagyobb világosság kedvéért a második §. a következő módon szövegeztessék:

„E törvény életbeléptetése után a vallás és közoktatásügyi miniszter által meghatározandó időpontban, a pozsonyi állami kórház és amennyiben Debrecenben időközben egyetemi oktatás céljainak megfelelő kórház állítatnék fel s ezt Debrecen szab. kir. város az államnak ellenszolgáltatás nélkül felajánlja, ez utóbbi is, mint az illető egyetem orvostudományi karának kiegészítő része a vallás- és közoktatásügyi miniszter tárcájába vétetik át.”

A 4. §. pedig a következő szövegű legyen:

„A pozsonyi állami kórház orvosai és egyéb személyzetük rendelkezési állapotba helyeztetnek, nyugdíjazásuk esetében azonban nyugdíjuk a legutolsó beszámítható javadalmazásuk felénél kevesebb nem lehet.”

A javaslatot a képviselőháznak elfogadásra ajánlja:

Dr. Zsilinszky Mihály s. k.
a közokt. biz. elnöke.

Szíllő Géza s. k.
a közokt. biz. előadója.

A módosított javaslatot ma terjesztették a Ház elé. A módosítás kétségtelenül minden tekintetben megnyugtató amaz aggodalmakkal szemben, amelyeket a törvényjavaslat eredeti megokolása támasztott. Annál kielégítőbb azonban a közoktatásügyi bizottság jelentése és állásfoglalása, amelyet bizonyára a pénzügyi bizottság is elfogad. A pénzügyi bizottságnak ülése és határozata után fogja csak tárgyalni a képviselőház a javaslatot és pedig január hó első felében. Erre vonatkozóan Zichy János gróf kultuszminiszter már nyilatkozott is s ezért marad el a kultuszárca költségvetésének tárgyalásából.

Zichy napja

Határozatképtelenség harmincszor.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter egy óras beszédben foglalkozott a kultusz-tárcához elhangzott felszólalásokkal. Higgadt, tárgyilagos ékesszólásának nagy hatása volt és a Ház minden oldalán megtapsolták a minisztert, amikor a magyar kultúrához vezető ösvény kiszélesítését legelső célul minősítette. Üres és hangulatkeltő frázisnak mondta a miniszter Hock Jánosnak vádját, hogy a katonai kiadások folytán nem jut pénz a kulturális célokra, mert hiszen a költségvetés tételei tanuskodnak róla, hogy a magyar állam dusan dotálja a közoktatást. De nem is komoly dolog a katonai kiadásokat ilyenképen szembeállítani a kulturális költségekkel, mert a polgári munka erőteljesebb védelme éppen e munka hathatóbb eredményét és nagyobb biztonságát garantálja. Igen nagy hatása volt Zichy gróf szavainak, amikor azzal a váddal szemben, hogy kulturpolitikánknak nincs koncepciója, azzal vágott vissza, hogy miképpen lehet hatalmas koncepció-terveket kitűzni és megvalósítani, amikor a magyar parlamentben évtized óta minden munka az obstrukcióba ful bele. A többség lelkesen ünnepelte a minisztert, akinek ma nagyon szerencsés napja volt.

A mai ülésnek különben egyéb irányú érdekessége is volt, a melyről Polonyi Géza gondoskodott. Az ülés végén ugyanis harminc egyszer kérte a Ház határozatképtelenségének megállapítását és jellemző, hogy este hat óráig nem jelentkezett annyi képviselő, hogy a Ház határozatképes lett volna. Végre is hat óra öt perckor Polonyi-könyörült meg a Házon s elállott a határozatképtelenség megállapításától.

Részletes tudósításunk az ülés lefolyásáról itt következik:

Návay Lajos elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Ulixes és a szirénák

Irta: ARTURO GRAF.

A dolog voltaképpen így történt. Mikor a hajó a tengeren megközelítette a szirénákat ott, a hol az ut Nápoly öble felé kanyarodik (a világ legszebb öble az, elhihetik az olyan embernek, a ki látta), Ulixes összehitta társait és Homeros nyelvén így szólt hozzáik:

— Hősi bajtársaim, a szirénák két lépésre innen várnak reátok és jaj szegény fejeteknek, ha daluk belefuj a fületekbe. Az édességtől megcsalva és legyőzve, fejlet vetnétek magatokat a vízbe, azok rögtön nektek esnének, darabokra tépnének, sőt meg is ennének benneteket azon nyersen, a világra való tekintet nélkül. Azt akarom azért, hogy hagyjátok, hadd tegyem azt, a mit a javatokra kigondoltam. Egyenkint megköttözlek benneteket ezekkel a kötelekkel, hogy a veszedelem egész ideje közben egyiketeket se tudjon megmozdulni. Együttal, minthogy az óvatosság sohasem lehet tulságos, viasszal bedugom a fületeket, úgy, hogy még Jupiter atyánk dörögését se halljátok, ha Jupiter atyánk valami különös oknál fogva mennydörögni kezdene.

A hősi bajtársak, a kik Ulixest az emberek legóvatosabbjának ismerték és számos próbánál fogva tudták, mennyit érnek a tanácsai, fáradtság nélkül meggyőződtek magukat és csak hogy megmeneküljenek a veszélytől, lemondtak még annak a zenének az

Az elnöki előterjesztések után

Az indemnitás.

Hegedüs Loránt, a pénzügyi bizottság előadója kéri a Házat, hogy a pénzügyminiszter által benyújtott egy havi indemnitást kérő javaslatra mondja ki a sürgősséget. — A Ház ehhez hozzájárul s az elnök javaslatára az indemnitás tárgyalását a holnapi ülés napirendjére tűzte ki.

Szüllő Géza, a közoktatásügyi bizottság előadója jelentést tesz a Háznak a debreceni és pozsonyi egyetemek felállításáról, kéri a javaslatnak kinyomatását és a képviselők között való szétosztását. A Ház ehhez hozzájárul.

Ezután rátért a Ház a kultusz-tárca általános tárgyalásának folytatására.

A tanítók helyzete.

Kovácsy Kálmán a tanítók végtelenül elszomorító helyzetével foglalkozik s megemlíti, hogy a legutóbb Budapesten tartott tanító gyűlésen jelen volt ő is és az ott látott dolgok teljesen meggyőzték őt arról a szomorú tényről, hogy a tanítók ma az állam legszerényebben dotált hivatalnokai. Hogyan kívánhatja az állam, hogy a tanítók tisztességes polgárokat neveljenek az országnak, mikor folytonosan anyagi zavarokkal kénytelenek küzdeni? Foglalkozik ezután a tanítók özvegyeinek a helyzetével s kéri a minisztert, hogy azt a csekély kétszáz korona kegydíjat, amit ezek a szegény özvegy asszonyok élveznek, emelje fel négyszáz koronára. Megemlíti még, hogy az iskolákban a magyar nemzeti érzést nem eléggé fejlesztik a gyermekekben, pedig ez szükséges volna, mert az életben nagyon is sokat veszítenek a hazafiságból. A pozsonyi egyetemen luteránus fakultás felállítását kéri. A miniszter működését bizalommal nézi, azonban a kormány iránti bizalmatlanságánál fogva a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Zelenyák János beszéde elején foglalkozik a kultuszminiszternek azzal a kijelentésével, hogy ő keresztény életet akar teremteni a hatáskörébe tartozó testületekben. Ezt a kijelentést igen sokan félremagyarázták, pedig a miniszter nem mondott mást, mint azt, ami minden keresztény ember lelkében él. Beszél ezután a krisztusi szeretetről, amely mindnyájunkat kell, hogy áthasson. A kultúra nem lehet más, mint egy olyan magaslatos idea, amely a kulturembert sokkal magasabb régióba emeli a többi ember felett. A kulturembertől követeli, hogy az olyan le-

élvezéséről is. A legöregebbjük azonban így szólt:

— Oh, vezérünk, atyánk és mesterünk, hát téged ki kötöz meg, a te füleidet viasszal betömni ki fogja?

Ulixes mosolygott, inkább szemével semmint a szájával és megsimogatta leomló, fekete szakálát, ezt felelte:

— Én miattam sohse fájjon a feietek, mert magamnak elég vagyok én is.

Azzal nem vesztegetve tovább a szót, egymás után megköttözte bajtársait és viasszal bedugaszolta a füleiket; azután megmarkolta a kormányrudat és figyelve állott egyhelyt.

Őt vagy hat stádiumnyit sem haladt a hajó, a mikor édes dallamu ének kezdett hallatszani és nyomban utánuk láthatók lettek a szirénák is, a kik szétbontott hajjal és a vízből kilátszó keblükkel nagy számmal keringtek és daloltak karban. A hajó lassan haladt előre és Ulixes nagy álmélkodással és óriási gyönyörűséggel hallgatta a csodás éneket és szívében a dalosok szépségét is nagyon dicsérette; de azért nem mozdult a helyéről, a kormányrudat sem eresztette ki a kezéből. Amazok pedig minden művészetüket végigpróbták, a csipejükre fordultak, halak módjára cikázgattak, hízlekedve és csábítgatva; de Ulixes hallgatta, nézte őket és nem mozdult. Végre mikor a hajó már-már elhagyta őket, a szabad kezével intett nekik, hogy hallgassanak el egy kicsit, azzal végig simi-

gyen, mint volt Krisztus, aki parancsolt az elemeknek. A katolikus vallás ma a legszorosabban vett szabadelvű s kéri a minisztert, hogy a keresztény eszme mellett tartson ki minden időben. A javaslatot a kormány iránti bizalmatlanságánál fogva nem fogadja el.

Preszly Elemér kéri a minisztert, hogy a katolikus autonómiáról szóló törvényjavaslatot mentől hamarabb terjessze a Ház elé. Azt hiszi, hogy amikor a tanítók megbecsülésére hívjuk fel a közfigyelmet, nyílt ajtót döngötünk, mert hiszen a tanítók oly magaslatos munkát végeznek, hogy ezt minden elfogulatlan szemlélőnek tudnia kell s éppen ezért nincs szükség arra, hogy a kormányt figyelmeztessük, hogy a tanítók fizetését javítsa, mert ez kötelessége a kormánynak minden figyelmeztetés nélkül is. Követeli a tanítók és a tanárok státuszrendezését s ennek kapcsán különösen Budapest környéke tanítószolgálatára kéri a miniszter jóakaratu intézkedését. A költségvetést nem fogadja el.

Károlyi Mihály gróf a közgazdasági egyetem érdekében szólal fel. Hibáztatja a mai tudományegyetemeket, hogy azok csak kvalifikációt adnak, de praktikus dolgokra nem oktatnak. Határozati javaslatot nyújt be a gazdasági egyetem felállítására.

Zichy miniszter beszéde.

Zichy János gróf kultuszminiszter válaszol a vita során elhangzott kijelentésekre. Először Sággy Gyulának ad választ Apponyi tanársága ügyéről mondott kritikájára. Mindenekelőtt kikapcsolja az ügyből Apponyi személyét. Az ügyre magára vonatkozóan kijelenti, hogy az egyetemi tanács már régebben felterjesztést intézett az iránt, hogy egy közjogi és közigazgatási tanszéket létesítsen a kormány. Az előző kormányok azonban nem intézték el ezt a felterjesztést s így a döntés ő reá maradt. A jogi kar azt ajánlotta, hogy a közjogi tanszéket meghívás útján, a közigazgatási tanszéket magántanárral töltsék be. Miután azonban több tanár különvéleményt jelentett be, ő a pályázatot kiírta. Az egyetem autonómiáján tehát semmi sérelem nem esett. Az aradi román iskolában észlelt nemzetiségi politikai tendenciák kapcsán felmerült panaszokra megjegyzi, hogy a közigazgatási bizottság azonnal utasította a tanfelügyelőt, hogy szigorú ellenőrzéssel szüntesse meg azt az állapotot, hogy a nemzetiségi tekinteteket előbbre helyezik a kulturának.

A katolikus autonómia tervezete teljesen elkészült s most végleg letárgyalja azt

totta leomló fekete szakálát és inkább a szemével mosolyogva, semmint a szájával, igen udvariasan ezt mondta nekik:

— Köszönöm, leányok. Csodálatosan énekeltek, nem hiszem, hogy bár a szűz Muzsák is szebben énekelnének nálatok. Nagy élvezetem telt a hallgatástokban és valamikor alkalmam lesz rá, magaslatni foglak benneteket, de ne gondoljátok arra, hogy értetek a vízbe akarom vetni magamat és hogy a kezeitekbe akarok kerülni. Az én nevem Ulixes: nem tudom, hallottátok-e valaha. Az vagyok, a ki a görögök kezére juttatta Tróiót és versengésben megnyerte Achilles fegyvereit. A miután sok tengert bejártam, Polyphemus egyetlen szemét kiütöttem. Circe és Calyso hurkaiból kibújtam, Scylla és Charvdis között átjutottam, most ezzel a kicsi hajóval a nap pályája mögé készülök kerülni. Hercules kománknak oszlopain tulra. Akármilyen szépek is vagytok ti; de (rossz néven ne vegyétek, hogy kimondom) Helena még nálatok is szebb volt és nem végződött halfarokban, mint ti. Azért hát köszöntlek benneteket és kérlek, hallassátok még egy kicsit páratlan éneketeket, azután pedig tartsatok meg emlékeitekben.

A hajó ezenközben eltávolodott: és Ulixes látta, hogyan állnak a szirénák mozdulatlanul a vízben és néznekutána tátott szájjal, de hangtalanul. És ekkor leoldozta a kötélékeket hősi bajtársairól, a kik semmit sem hallottak volt és folytatta útját.

az illetékes leges tervezet

Ama va kulturpolitikai jegyző s képepciókról munkássága képviselőháladnia: a mnek utján. haladjanak. éljenzés.)

Harm

Károlyi felszólalásai pirendi java interpelláció legáció tag demnitási ja még, hogy a Apponyi AL főnök távoza terpellációján Amikor

Polonyi Géza képtelenségét.

Elnök el minek eredm nem határoz

Polonyi utján kérte a sát, de a kép tározatképes.

Végre hat a határozatk sikerült az t

A Zene

A jog- és p

A debrec tele tárgyában pénzügyi bizo tani a dolog és egyhangus fennálló szerv jogai biztosítá tetében voltak részletes tárg csakhamar tel megállapodott gu határozattá lesnek.

A jog-és p lalásával a Ze elintéztettek

hogy a közgy szakbizottság nyítja ama szé zenei kulturája Zenede elakar mellyel a mai az erre irányú Freund Jenő aló bizottsági szinte termész városi Zenede nagy mértékbe

A szerző Könyves Tóth hez elsősorban jelenítette, hogy nak, de az ügy az ügy előző t kívánt, az átv mulva előállh egy költségve reálisnak, mert a fedezetek optimisztikusok rosa igen soka gélyeket adott kéri, hogy a vá nek. Kívánja ez ne öt városi és laszszanak, ha kilenc, a zenede

Márk Endr szi János Zoltá az államsegély

az illetékes tényezőkkel. Kéri, hogy a végleges tervezés munkáját bizza reá a Ház.

Ama váddal szemben, hogy a kormány kulturpolitikájának nincs koncepciója, megjegyzi s kérdi, lehet-e ott kulturpolitikai koncepciókról beszélni, ahol a parlament egész munkássága az obstrukcióba fullad bele. A képviselőháznak csak egy uton szabad haladnia: a magyar nemzeti kultúra kiépítésének útján. Kéri, hogy ezen az uton együtt haladjanak. (Lelkes, hosszantartó taps és éljenzés.)

Harmincegy katalogus olvasás.

Károlyi Mihály gróf és **Huszár Károly** felszólalásai után az **elnök** a következő napirendi javaslatot tette: A Ház holnap az interpellációs könyv felolvasása után a delegációs tagokat válassza meg, azután az indemnitási javaslatot tárgyalja. Bejelentette még, hogy a miniszterelnök holnap válaszol Apponyi Albert grófnak Conrad vezérkari főnök távozási ügyében hozzá intézett interpellációjára.

Amikor enunciólni akarta a határozatot, **Polónyi Géza** kifogásolta a Ház határozatképességét.

Elnök elrendeli a katalogus olvasását, a minék eredményeképpen kitiűnt, hogy a Ház nem határozatképes.

Polónyi Géza erre harmincszor egymásután kérte a határozatképesség megállapítását, de a képviselőház egyszer sem volt határozatképes.

Végre hat óra öt perckor **Polónyi** elállott a határozatképesség megállapításától, mire sikerült az ülést berekeszteni.

A Zenede városítása előtt

A jog- és pénzügyi bizottság álláspontja.

A debreceni Zenede városi kezelésbe vétele tárgyában ma nyilatkozott meg a jog- és pénzügyi bizottság és pedig meg lehet állapítani a dolog lényegében teljes egyetértéssel és egyhangúsággal. Az átvétel és a jövőben fennálló szervezet, különösen pedig a város jogai biztosításának mértéke és módja tekintetében voltak ugyan a szervezeti tervezet részletes tárgyalásánál ellentétek, de ezek is csakhamar teljesen elenyésztek s a bizottság megállapodott az átvételben, amelyet egyhangu határozattal ajánl elfogadásra a közgyűlésnek.

A jog-és-pénzügyi bizottság ez állásfoglalásával a Zenede városításának kérdése már elintéztetnek is tekinthető, mert kétségtelen, hogy a közgyűlés határozattá fogja emelni szakbizottságának javaslatát s ezzel megnyitja ama szép perspektíváját Debrecen jövő zenei kulturájának, amelyet e városítással a Zenede elakart érni. A felszólalások során, a mellyel a mai tervezetek tárgyalását kísérték, az erre irányuló remény kifejezést is nyert **Freund Jenő** dr. beszédében, amikor felszólaló bizottsági tag rámutatott a városítás ama szinte természetes következményére, hogy a városi Zenede növendékeinek száma igen nagy mértékben fog emelkedni.

A szerződés és szervezet-tervezet **Könyves Tóth** Mihály dr. ismertette, amelyhez elsősorban **Jánosi Zoltán** szólalt fel. Kijelentette, hogy ő maga is barátia a városításnak, de az ügyet kissé homályosnak látja. Ő az ügy előző tárgyalásánál két költségvetést kívánt, az átvétel első évről és egy tíz év múlva előállható költségvetést. Mégis csak egy költségvetést lát itt, amelyet nem tart reálisnak, mert valószínűségeket is vettek fel a fedezetek rovatába s általában a tételek optimisztikusok. Kijelenti, hogy Debrecen városa igen sokat áldozott a Zenedére évi segélyeket adott. Ő elfogadja a javaslatot, de kéri, hogy a város jogai jobban érvényesüljenek. Kívánja ezért, hogy a Zenedei bizottságba ne öt városi és hat Zenede Egyleti tagot válasszanak, hanem Debrecen városa részéről kilenc, a zenede részéről három tag legyen.

Márk Endre udvari tanácsos magáévá teszi **Jánosi Zoltán** javaslatát s megjegyzi, hogy az államsegély felemelését nem lehet remélni,

sőt tartani lehet attól, hogy a városítás esetén az államsegély leszállítását vonja maga után.

E megjegyzésre **K. Tóth Mihály** dr. és **Freund Jenő** dr. kijelentik, hogy az államsegélynek a városítás esetén való felemelését a miniszter már kilátásba is helyezte.

Freund Jenő bizottsági tag polemizált még **Jánosi Zoltánnal**. Nem tartja helyesnek és igazságosnak, hogy most azokat a segélyeket, amelyeket a város éveken át adott a Zenedének, tökélsítve szerepelteti. Mert ilven érvelés mellett az iskolák és egyéb kulturintézetek részére évenként adott segélyeket is így lehetne számításba venni. Nem szabad tulzásba esni az érveléseknél. A tandíj felemelését sem tartja helytelen dolognak, mert a városi Zenede növendékeinek száma 50 perccel emelkedni fog, s még a 80 koronára felelt tandíj mellett is ez az intézet a legolcsóbb lesz. A zenedei bizottság alakítására vonatkozóan megjegyzi, hogy e bizottság célja a szellemi művészi vezetés s így ide nem jó bizottsági tagokat, hanem szakértőket kell választani. De mégis méltányolva **Jánosi Zoltán** érveit, indítványozza, hogy a bizottságba a közgyűlés — és nem a tanács — nyolc, a Zenede egyesület négy tagot válasszon.

A bizottság e javaslat elfogadása után a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta, csupán egyes módosításokat tett az egyes szakaszoknál így többek közt kimondta, hogy a titkár, aki egyszersmind zenetanár is, a szervezetnél több heti órát köteles adni.

A két órán át tartó vita és tárgyalás eredményeképpen a bizottság tehát a Zenede városítását ajánlja a közgyűlésnek.

Debrecen a tanuló és tanító főváros

Rákosi Viktor a debreceni egyetem hivatásáról.

A képviselőház tegnapi ülésén **Rákosi Viktor**, aki mindig lelkes híve és kitartó harcosa volt a debreceni egyetemnek, nagyszabású beszédet mondott a debreceni egyetemről, ennek és Debrecen városának nagy hivatásáról a magyar kultúra és nevelésügy terén. A kiváló szép beszédnek ama részeit, amelyek erre vonatkoznak, tekintettel azoknak nagy jelentőségére Debrecennel szemben, itt szószerint közöljük:

Rákosi Viktor: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Ugy látszik, a budgetvita megy mint a karikacsapás és részemről sem szándékozom e karika megállításához hozzájárulni, hanem csak röviden akarok felszólalni, hogy inkább gyorsabb forgásba hozzam ezt a kerekét. Mindenekelőtt köszönetemet fejezem ki a kultuszminiszter urnak, hogy az egyetemek régen vajudó kérdését végre dülőre juttatta. Nagyon sok érdeklődött ezekhez a kérdésekhez, nagy nyilvános és kulisszaharc előzte meg, épen azért elismerem, hogy meglehetősen nehéz volt azt eldönteni, azért örvendhetünk, hogy végre hozzáfoghatunk a felállításához és a harc végét ért.

Én a debreceni egyetem mellett exponáltam magam és különösen örvendek, hogy ez sikerült. Örvendünk neki, de most már őszintebben is nyilatkozhatom a felett, — miután Pozsony városának sem okozunk károkat — hogy én Pozsonyt nem tartottam arravalónak, hogy oda egyetemet állítsunk fel, dacára annak, hogy elsőrendű kulturhely, nagy, civilizált, előkelő, gazdag, magas színvonalu város, de annak még sincs értelme, hogy Európa egyik leghiresebb egyetemétől egy órajársnyira új egyetemet állítunk fel Magyarországon, mert nem remélhetjük és nem kecsgethetjük magunkat azzal, hogy akik Bécsből kiszorulnak, majd Pozsonyba mennek, miután Pozsony egy arasznyira fekszik a határtól geográfice és Ausztria területe jobban hozzátartozik, mint Magyarország területe.

Igy mint egyetem, ha még olyan hatalmas egyetem is, nagy befolyást és hatást nem gyakorolhat Magyarországra. Lehet, hogy ezzel azt akarják előmozdítani, hogy gyorsabb tempóban menjen Pozsony magyarosítása, mert bizony még eléggé német város Pozsony. (Ellentmondások jobbfelől.) Hogy intézményeknek, még nagyobb szabásu intézményeknek sincs e tekintetben hatások Pozsonyra, azt látjuk abból is, hogy Pozsony történelmi jelentőségű koronázó város, ott volt az országgyűlés, ott voltak a képviselők, a patvaristák, a juratusok, az egész országgyűlési ifjuság és Pozsony megmaradt sült német városnak.

Szüllő Géza: Az bizony magyar város egészen!

Rákosi Viktor: 67 után kezdett csak a magyarosodás terére lépni . . .

Szüllő Géza: Az érzés teszi a hazafiságot!

Rákosi Viktor: . . . és úgy hallom, szép előrehaladást tett ezen a téren, de Temesvár óriási mértékben megelőzte Pozsonyt e tekintetben.

Preszly Elemér: Szeged!

Rákosi Viktor: Az magyar város volt mindig, de Temesvár tökéletesen olyan német város volt, mint Pozsony és most megelőzte, mert Temesváron például német színpad nincs, ellenben Pozsonyban van még mindig német és magyar. Szóval, ha két egyetemet állítanak fel, a másodikat Szegeden kellett volna felállítani, vagy más ilyen magyar helyen. (Zaj a középben.) Ez az én meggyőződésem.

Attérve, t. Ház, a debreceni egyetemre, mindnyájunknak az legyen a törekvésünk és a miniszter urnak elsősorban, hogy Debrecenből egy igazi tanuló és tanító fővárosát csináljuk meg Magyarországnak, a mely feladatnak Budapest nem felel meg egészen a dolog természeténél fogva. Arra, hogy a professzorok tanuljanak és tudományukat előrevigyük és maguk is előre haladjanak, bevallom, ilyen nagyszabásu kulturéletre, világivárosi életre Budapest nagyon alkalmas. De arra, hogy a tanulók intenzíven tanuljanak, Budapest kevésbé alkalmas, mint bármilyen más egyetemi város. Welsnek van egy fantasztikus regénye, a mely a második ezer évben játszik, ahol fel vannak osztva a városok tanuló és mulató városokra. A hogy ott a mulató városokat leírja, mondhatom, Budapest veszedelmesen hasonlít e képhez. Itt minden házban kávéház vagy bormérés, pálinkamérés van, minden második házban egy mozi és minden tizedik házban egy kabaré, nem is szólva a színházokról és mulatóhelyekről, amelyeknek helyi fekvéséről nincsen bővebb tudomásom.

Ilyen városban igen erős, puritán karakterű fiatalembernek kell lennie az illetőnek, aki ezen csábításoknak ellent tud állani. És viszont képzeljék el azt az első éves jogászt, aki soha Budapesten nem volt, egyszer csak betéved ebben a tündérvárosba, hogy fog az kinézni a tanulással?

És az a falusi ember, aki szolid gondolkozással jött ide, a rövid néhány egyetemi év alatt megszokja a látványosságokban bővelkedő várost, a szórakoztató életet és csak keservesen tud visszamenni az ő csendes vidéki életébe; egész életén át arra törekszik, hogy visszakerüljön Pestre, minden protekciót, élő és holt embereket megmozgat, csak hogy visszakerüljön Budapestre, ez az egyetlen törekvése. (Igaz! Ugy van!) Ezért örömmel üdvözlöm egy ilyen egyetemi városnak megteremtését, mint a milyen Debrecen, amely városnak ezen a téren régi, évszázadokra visszamenő multja van, a hova a régi magyar deákélet emlékei fűződnek, a mikről mindannyian tudunk. Hogy Debrecennek egyetemi várossá emelése mit jelent Magyarországra nézve, azt mindnyájan át érezzük. Én a magam részéről szeretném, ha ehhez a városhoz a jövőben is olyan szép emlékek fűződneek majd, és Debrecen ne csak protestáns egyeteme révén, hanem puritán és egy angol egyetemi város jellegével bíró élete által is legyen Magyarország egyik vezető tanuló-városa, (Helyeslés a bal- és a

szélsőbaloldalon.) úgy, hogy az ember nyugodtan adhassa oda gyermekeit, abban a biztos tudatban, hogy ott őket testileg-lelkileg kinevelik és igazi karakterrel, puritán erkölcsökkel, valódi tudással felszerelve bocsátják ki az életbe. (Helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.) Ezért üdvözlöm én örömmel a debreceni egyetemet.

Rémélem azonkívül azt is, hogy Debrecen vezető körei, vezető férfiai és képviselői tisztában vannak ennek a dolognak nagy jelentőségével és már most hozzálátnak ahhoz, — mert Debrecen előreláthatólag pár esztendő alatt óriási fejlődést fog nyerni — hogy megszüntessenek -s a mennyiben még nincs meg, preventive meggátoljanak minden egészségellen ház- és telekspekulációt, megteremtsek a város közegészségügyére rendkívül fontos csatornázást, vízvezeték stb., úgy, hogy mikor az egyetemi professzorok és tanulók Debrecenbe mennek, ne találjanak ott egy olyan várost, amelyben a drágasági viszonyok ép oly türehetlenek, mint Budapesten. (Helyeslés a baloldalon.) Meg vagyok győződve róla, hogy minderről előre is gondoskodni fognak a város vezető férfiai.

A villamos telepet kibővítik

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésének tárgyai közül kiemelkedő fontosságú volt az az előterjesztés, amelyet Debreczeni Jenő, a világítási vállalat igazgatója hozott a bizottság elé s amely arról szólt, hogy a villamos telep gépegyeségeit szaporítani kell, mert az óriás mértékben megnövekedett fogyasztást ellátni nem tudják, annak dacára, hogy még befejezést sem nyert a harmadik gépegyeségnek felállítása. Öröndetes dolog, hogy a városnak ez a vállalata a körülmények és vezetés kitűnősége mellett ilyen nagy lendületet vett s Debrecen város legjobb és legnagyobb üzemévé lett. A jog- és pénzügyi bizottság egyhanguan hozta meg határozatát, amellyel az új beruházások létesítését javasolja a közgyűlésnek.

A szükséges felvilágosításokat e tárgyban Debreczeni Jenő maga adta meg. Fölölvasta a világítási vállalat jelentését, amely elmondja, hogy a fogyasztás 1908. óta rohamosan nőtt. Az üzem használt 1908-ban 260, 1909-ben 480, 1910-ben 750, az idén pedig 1400 lóerőt. A fogyasztás 2.500.000 kilowatt volt. A harmadik 1500 lóerős gépegyeséget most állítják fel, de már ezt is annyira igénybe kellett venni, hogy újabb gépegyeség felállítására van szükség. Annál is inkább, mert a fogyasztás egyre rohamosabban nő, a vízvezeték hajtóerejét is a villamos telepnek kell szolgáltatnia. Gondoskodni kell arról is, hogy az egyetem szükségleteit is elláthassák. Szükséges tehát két 300 négyzetméter felületű gőzkacán felállítása, a telep kibővítése; távzivattyú, egy 3000 lóerős gőzturbina felállítása, egy kut furása, gépház kibővítése s a vezetékeknek megerősítése.

Mindezekre 80000 korona szükséges. Kéri, javasolja a közgyűlésnek a bizottság a munkák elrendelését, a szükséges összeg megszavazását.

Freund Jenő dr. bizottsági tag kérdésére kijelentette még az igazgató, hogy e kiadások nem terhelik a város házipénztárát s ezek teljesítése után is mindig nagyobb összeget fog adni a vállalat a városi pénztárnak.

A bizottság az előterjesztést elfogadta.

A nagyerdei csatornázás.

Aczél Géza főmérnök ezután ismertette a nagyerdőnek és környékének csatornázására vonatkozó előterjesztést. A miniszter az ügyet azzal küldte vissza, hogy a Honvédelmi gyűjtőcsatorna nem bírja el a nagyerdő környékéből vizet. Ez az aggodalom azonban nem alapos, mert annyi viz ott le nem folyik, hogy bajt okozhasson. A csatornázást tehát, amelyre a közgyűlés már költséget is megszavazott, meg kell csinálni, már csak

azért is, mert a környékbeli és nagyerdei parkterület csatornázatlanul nem maradhat, egy része pedig akkor, amikor az egyetem csatornázása épül, az ugyanakkor épülő főcsatorna körzetébe kerül.

A bizottság elfogadta a főmérnök jelentését és kimondta, hogy a munkákra nyílvános árlejtés kiírását kívánja.

Két interpelláció.

A nagyerdei csatornázás kapcsán Freund Jenő dr. szóvá tette az eszések folytán a csatornázások felett történt süppedéseket s kérdést intézett a főmérnökhöz, hogy azok csatornaomlások, vagy földsüppedések-e. A főmérnök felvilágosításul kijelentette, hogy csak földsüppedések, mert csatornaomlás eddig sehol sem történt.

A másik kérdést Márk Endre udvari tanácsos terjesztette elő. Jegyzőkönyvbe vétetni kérte, hogy hónapok előtt kimondta már a bizottság, hogy a főiskolai internátust telek és építési anyaggal segíti, azóta kis jelentőségű kisebb dolgokat elintéztettek a közgyűléssel, de a református internátus ügye mindig hever még. A kulturtanácsnok amaz ellenetése, hogy ez összefügg az egyetem kérdésével és a többi tervezett internátus dolgával, nem állhat meg. Ez különálló így s ha arra alkalmas, el kell intéztetni. Kéri, hogy a legközelebbi közgyűlés sorrendjére tüzzék ki.

A bizottság így is határozott, mire a Zenede városításának ügyét kezdték tárgyalni, amelyről lapunk más helyén emlékeztünk meg.

Színház és művészet.

A színház műsora:

SZERDA: *Cigányszerelem*, operett. (A bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *A falu rossza*, népsznmű. (B bérlet.)

PÉNTEK: *Az ember tragédiája*, szimmi. *Fabinyi Lili* felléptével. (C bérlet.)

SZOMBAT: *Az ember tragédiája*, szimmi. *Fabinyi Lili* felléptével. (A bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *János vitéz és Kukac Matyi kalandjai*, mesejáték. Gyermekek előadás, mérsékelt helvárakkal. Este nincs előadás.

HÉTFŐ: Délután *Ártatlan Zsuzsi*, operett. Este *Kis gróf*, operett. (Bérletszínnet.)

KEDD: Délután *Bőregér*, operett. Este *Babuska*, operett. (Bérletszínnet.)

Cigányszerelem. Szerdán este A bérletben Lehárnak a *Cigányszerelem* című operettjét adják a következő szereposztással: Zorikát Zilahyné S. Vilma, Józsi cigányt Falusi István, Körösházi Ikonát Borbély Lili, Jolánt Csanádi Irma, Jonelt Solti Ernő, Dragutint Kassai Károly, Kajetánt Máthé Gyula játsszák. A korezmáros szerepében Lévy Pál vendég szerepel szerződötési célból.

A falurossza. Csütörtökön a Falurossza népszimmi került műsorra teljesen új szereposztással. Gondör Sándort Falusi, Finom Rózsit Zilahyné S. Vilma, Feledi Laiost Thury Gonosz Pistát Zilahy Gyula játsszák.

A téli kiállítás képsorsolásának eredménye. A ma délutánra kitűzött képsorsolás óriási érdeklődést keltett a képkiállítás iránt. A délutáni órákban zsúfolásig megtelt a kiállítás mindkét terme a Müpártoló Egyesület tagjaival és kíváncsiakkal egyaránt. A képsorsolás Lestyán Adorján kir. közjegyző jelenlétében folyt le és a sorshuzás eredménye a következő lett: Istvánfytól egy-egy képet nyertek; Márk Endre, Magoss György dr. Popper Alajos dr. Haranghy György, ifj. Kernhoffer József, Donogán István; Bakoss akvarell csendéletét Wolafka Nándor, Pálffy Olajba festett tájképet Géresi Kálmánné nyerte. Az egyik 100 koronás kép vásárlására jogosító utalványt Rózsa Sándor, a másikat Somogyi Sándor, a 200 koronást Grosz Dánielné, a 300 koronást pedig Nagy Lajos dr. nyertek. A kiállítás rendezősége elhatározta, hogy holnap szerdán este 5 órától 7 óráig a közönség szórakozására zeneestét rendez. A zenét Magyar Imre és fia zenekara szolgál-

tatja. A térbeli és időbeli szépnek egyszerre ható pazar élvezete bizonyára nagyszámú és válogatott közönséget fog vonzani a kiállítás termelbe.

Thury Elemér lett a soproni színház igazgatója. Sok huza-vona után végre megoldást nyert a soproni színházkérdés. Ugyanis Nádassy József, a oproni színikerület igazgatója elnyerte a szabadkai színházat. Ugy volt, hogy helyébe Krémer Sándor szabadkai színigazgató megy társulatával. Ez a terv, mint Sopronból jelentik, most megváltozott, mert 1912. január elsejétől kezdve Nádassy a soproni színházat és egész társulatát átadja Thury Elemérnek, ő pedig ui társulatot fog szervezni. Az erről szóló szerződést ma a soproni színházi bizottság szankcionálta és a színházat Thury Elemérnek adta bérbe.

Az ember tragédiája Az ember tragédiája pénteki és szombati előadására az egész társulat lázas szorgalommal készül, melynek minden egyes kis szerepe kiváló kezekben van. Az Esterházy-féle díszletek felfrissítve teljes színpompájukban állítatnak ez alkalommal színre. Ilyen kiállításban ezidőszerint csak a debreceni színpadon lehet látni Madách remekét. Annak idején mikor a mesteri festésű díszleteket Zilahy igazgató a Vig-opera-Népszínháznak kölcsön adta, Budapesten is éppen úgy, mint előbb Berlinben óriási feltűnést és általános elragadtatást keltettek. A pénteki és szombati előadáson Éva szerepét Fabinyi Lili játssza, ki ez alkalommal mutatkozik be a debreceni közönségnek, mint a társulat ujonnan szerződötett drámai hősnője. Az igazgatóság ezuton felhívja a vidékről jönni szándékozó közönség figyelmét, hogy Az ember tragédiája két előadására jegvekről idejében gondoskodjanak.

A Bonbonniere műsorának főerősége a három *Alex* légtornászok, kik páratlan ügyességükkel és vakmerőségükkel fogva, bámulatba ejtik a közönséget. A *Les Zelinesku* Román ének és táncsoport, a két *Wilson* leány, *Sadó* Sándor tánckomikus, *La bella Solitta*, *Harkányi Mancsi*, *Árvay Rudi*, *Ihász Gizi*, *Kállay Sándor*, *Lévai Palika* és egy nagyszerű bohózat egészíti ki a fényes műsort. Előadás után Bal Tabarin 10 új számmal, utána tánc és cigányzene reggelig. Helvárak 4, 3 és 1 korona.

Meggyilkolt pénztáros

Kiraboltak egy községi pénztárt.

Nagyváradról borzalmas rablógyilkosság híreit jelentik. A rablógyilkosság a biharmegyei Zsadány községben történt.

Fantasztikus, teljességgel ismeretlen módon rablógyilkos erénylete tkövetett el egy ismeretlen álarcos merénylő a község háza pénztári helyiségében a község pénztárosa ellen.

A községi pénztáros Kovács János vasárnap kora reggel megjelent a község házában, hogy szokásához híven átvizsgálja az elmúlt hét pénztári forgalmát, a számadásokat s a zárlatot eszközölje. Egészen egyedül dolgozott a pénztári helyiségben, ahonnan a déli órákig ki sem mozdult.

Délben az egyik községi irnok benyitott a pénztárba s borzalmas látvány tárult eléje: a *pénztáros vérbefagyva feküdt a földön*, több sebből vérzett, a község Wertheim-szekrénye pedig tárva-nyitva állott.

Hamarosan előhívták Mester Atilla dr. községi orvost, aki első segélyben részesítette a pénztárost és hosszas kiérletezéssel eszméletre hozta. A községi pénztáros, amikor magához tért, elmondta, hogy dolgozgatott az asztala mellett, egyszerre egy álarcos alak toppant be a szobába s mielőtt egy szót is szólhatott volna; úgy fejbévágta, hogy eszméletét veszítette s azóta nem is tudja, mi történt vele.

Értési
bírói hivat
gabiró és
ki a helys
Tarr Istvá
gálatot tar
A fant
geszti cse
Kovács
nagyváradi

Ügynö

Vissza
Pár hó
a fővárosi
követett vis
És pedig ab
asszony üg
szágos taní
vára jótéko
denített tanít
küldetésük
ványt is kap
sen igen c
volt szó, me
önfeláldozó
az aláírásiv
nem örökre
oltárán való
nem igen ve
Nem ám!

— Mi n
— éppen az
adunk a jótél
gyat. Amig e
szüik el az ö
Termész
igazolás még
gyek iránt, ak
fel az aláírás

— Tetsz
tanítónóknak
— Persz
háziasszony,
lommial adak
Pár nap
szolgáltatás”
tesítette az ill
lést egy disz
s azt 96 koro
nás részletek
lítja is. Igaz
nitőegyesület
ily módon va
elés. Ezért a
legsúlyosabb
megrendelése
hölgyek pedig

A mult hé
áltanítónók és
meat lépre ne
szokásos leve
sem mernek s
szóvá a dolgo
lési aláírásoka
a rendörkapitá
sége védelmet
ellen. Ha ped
szerecséltetne
eredményes —

Kará

Értesítették az esetről a cséffai főszolgabírói hivatalt, ahonnan Markovits Károly szolgabíró és Osváth Jenő járási számvevő szállt ki a helyszínre s ott Nagy Imre főjegyző és Tarr István főbíró közbejöttével sürgős vizsgálatot tartott.

A fantasztikus rablómerénylet dolgában a geszti csendőrség folytatja a nyomozást.

Kovács Jánost haldokolva szállították a nagyváradai közkórházba.

Ügynökök, mint tanítónők

Visszaélés a jótékonyág nevében.

Pár hó előtt hangos botrány verte fel a fővárosi sajtót. A jótékonyág nevében elkövetett visszaéléseket leplezték le a lapok. És pedig abból az alkalomból, hogy egy sereg asszony ügynök ellepte a kerületeket s az országos tanítóegyesület és a tanítókháza javára jótékony adományokat gyűjtöttek. Mindenütt tanítónőknek adták ki magukat s hogy küldetésüknek nyomtatékot adjanak, igazolványt is kaptak az egyesülettől. Természetesen igen csekély összegről 2—3 koronáról volt szó, melyet senki sem tagadott meg az önfeláldozó „tanítónők”-től. Gyűlt is szépen az aláírás de a jótékony adakozóknak aligha nem örökre elvette a kedvét a közjótékonyág oltárán való áldozástól. Mert a jó tanítónők nem igen vették ám fel az aláírt összegeket. Nem ám!

— Mi nem koldulni jöttünk! — mondták — éppen azért bizonyos ellenszolgáltatást adunk a jótékony adakozóknak. Bizonyos tárgyat. Amíg ezt meg nem kapja, nem is veszünk el az összeget.

Természetesen ez az önértéken előadott igazolás még nagyobb bizalmat keltett a hölgyek iránt, akik főleg az asszonyokat keresték fel az aláírási ívekkel.

— Tetszik tudni, zseni dolog nekünk tanítónőknek férfiakat felkeresni.

— Persze, persze! mondta a lépre ment háziasszony, aki most már a legteljesebb bizalommal adakozott két-három koronát.

Pár nap múlva aztán megkapta az „ellenszolgáltatás”-t, egy — könyvkiadócégtől. Értesítette az illetőket a cég, hogy a megrendelést egy diszes, nagyszabású műre megkapta s azt 96 korona árban, havi két-három koronás részletek mellett már legközelebb szállítja is. Igaz ugyan, hogy ezt a művet a tanítóegyesület adja ki, de azért az előfizetők ilyen módon való szerzése mégis csak visszaélés. Ezért a fővárosi rendőrfőkapitányság a legsúlyosabb kézzel nyult bele az ügybe s a megrendelések nagy részét törölték is. A hölgyek pedig vidékre szorultak.

A múlt héten Debrecen tisztelték meg az áltanítónők és itt is egész sereg uriaszony ment lépre nekik. Halomszámra érkeznek a szokásos levelek s igen sokan még férjeiknek sem mernek szólni az esetről. Azért tesszük szavát a dolog, hogy azok, akik ily megrendelési aláírásokat tettek, bizalommal forduljanak a rendőrfőkapitánysághoz, amelynek kötelessége védelmet nyújtani az ilyen visszaélések ellen. Ha pedig a hölgyek még városunkat szerencsétlennek, menjen el a kedvük a további eredményes — jótékonykodástól.

HIREK.

— **Uj államtitkár.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Romy Béla dr. miniszterelnökségi miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet és jellegét adományozta.

— **A képviselőház elnöksége József főhercegnél.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Návay Lajos elnök, Beöthy Pál és Jankovich Béla alelnökök ma tisztelegtek József főhercegnél.

— **A presbiterium ülés.** A debreceni református egyház presbiteriuma ma délután Dicsőffy József lelkész-elnök vezetése alatt látogatott ülést tartott, melyen több szorosán az egyház adminisztrációját érdeklő ügyet tárgyaltak le.

— **Justh és a hatvanhetesek.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Justh Gyula ma a képviselőház folyosóján Andrassy Gyula grófnak beszélgetés közben ezeket mondotta:

— Kimélj meg minden rábeszéléstől a végleges békére. Én ezután nem tárgyalok egyáltalában hatvanhetesekkel, hacsak az nem teljhatalmu ember, vagy miniszter.

Justh e kijelentésétől sokan arra következtettek, hogy újabb kavargás várható a politikában.

— **A fiúmei kormányzó kitiintetése.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Wickenburg István gróf cs. és kir. kamarás, fiúmei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzóknak a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

— **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** A Csokonai-kör holnap, szerdán délután 5 órakor a kollégium dísztermében felolvasó ülést tart a következő műsorral:

1. Bessenyei és a nyugat. Emlékezés Bessenyei halálának százados évfordulójára. Irta és felolvassa Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára.

2. Költemények. Irta és felolvassa: Zivuska Andor, a Csokonai-kör választmányi tagja.

3. Elbeszélés. Irta és felolvassa H. Nagy Jenő, a Csokonai-kör tagja.

4. A tenger asszonya. Költemény. Irta: Oláh Gábor. Előadja Békés Gyula, a Csokonai-kör tagja.

Tag és hozzátartozója belépti díjat nem fizet. Nem tag belépti díja 1 korona, deákjegy 20 fillér. Jegy váltható Kubek Sándor gyógyszerárában (Tisza-palota) és este a pénztárnál.

— **Szabad Iskola.** Ma szerdán Kovács József dr. folytatja *A modern agrárpolitika és feladata* című előadását, melynek vázlatát itt adjuk: Az agrárpolitika a múltban s kialakulása napjainkban. Az agrárpolitika gyakorlati megnyilvánulásai. A modern agrárpolitika feladatai. Termelés és fogyasztás kívánalmi társadalmi szempontból. Agrárszociálpolitika. Az érdekes előadás, melyre különösen felhívjuk a nagy közönség becses figyelmét este 6 órakor az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utca I. c. szám II. em.) kezdődik s teljesen ingyenes és minden felnőtt érdeklődőt szívesen lát azon a Szabad Iskola vezetősége.

— **Vasárnap délutáni előadás munkások részére.** Az országos munkásképző helyi bizottsága f. hó 17-én délután tartotta negyedik munkásképző előadását, amelyen Abonyi Ferenc gépészmérnök tartott előadást a vas ipari feldolgozási módjáról, előadását vetített képekkel kísérve. A program következő pontjait az „Egyetértés” dalkör szereplése töltötte be, melynek előadását a közönség osztatlan tetszése kísérte. A legközelebbi előadás f. hó 26-án délután fél 4 órakor lesz.

— **Tanítók kultursztrájkja.** Nagybecskerekéről jelentik: A törökkanizsai és torontáljózseffalvai tanítók elhatározták, hogy addig, míg a tanítóság helyzetén nem javítanak, a

téli ismeretterjesztő felolvasásokat, továbbá az analfabéták oktatását beszüntetik, továbbképző tanfolyamot nem nyitnak, végül az ifjusági egyesület és a dalegyletek vezetésétől visszalépnek. A januárban tervezett korszerű tanfolyamon nem vesznek részt és semmiféle kulturális munkát nem végeznek. Elhatározták, hogy ez akciójukról a többi községek tanítóit is értesítik és hasonló eljárásra hívják fel. Nagybecskereken a kultursztrájknak e megnyilatkozása feltűnést kelt.

— **A negyedik csütörtöki felolvasó-est.** A holnapután f. hó 21-én délután 5 órakor, a római katolikus főgimnázium dísztermében tartandó negyedik „Csütörtöki felolvasó-est” műsora a következő:

1. Nyitány. Előadja a r. kath. főgimnázium ifjusági zenekara.

2. „A nagy titok” (Az „ember”). Szabad-előadás tartja Varjas Endre, a szatmári Irsik-Convictus igazgatója.

3. Ketterek „Concert Galopp”. Zongorán előadja Alber Lujza.

4. Maday Gyula „A szegény favágó karácsonyfája”. Szavalja Szombathy Mariska.

5. Duett. Éneklik Solti s Székely, a debreceni színház tagjai. Zongorán kíséri Mártonfalvy György.

6. Karácsonyi történet. Irta s felolvassa Than Gyula.

7. Magyar nóták. Előadja a Magyar s fia zenekara.

Ezen felette érdekes estre jegyek válthatók az Antalfy-féle könyvkereskedésben.

— **A börtön csemete.** Hajdunánásról jelenti nekünk: Weisz Dávid 12 éves fiú már valóságos réme a helységnek. A hová beteszi a lábát, ott szárnya kel valaminek. A mi csak a keze ügyébe kerül ellopja. Csak a napokban feszítette fel Köhn József ékszerész élestárát, ma már az üzletbe tört be, melyből egy aranyórát, láncot és több gyűrűt rabolt el. Az elrabolt holmikkal Hajdudorogra utazott s ott több ékszerésznek kínálta megvételre. Fodor János óras vett is tőle egy női aranyórát. A nyomozás azonban kiderítette a turpisságot s így Weisz Dávid hamar a javítóintézetbe került. Fodor ellen pedig gazdaság miatt indítanak eljárást.

— **Eljegyzés.** Parizer Gizikét eljegyezte Liechtmann Sándor Hajdusoboszlórol. — (Minden külön értesítés helyett.)

— **A város telekvásárlásai.** A városi törvényhatósági bizottság legközelebb tartandó közgyűlésén a következő ügyekben fog névszerinti szavazás tartatni: 1. A néhai Lókody Bálintné örökösei tulajdonát képező Kékes-utca 43-ik számú házastelek megvétele felett másodizben. 2. A Bethlen-utca 13. számú városi tulajdont képező házastelek eladása felett másodizben. 3. A Gombos András tulajdonát képező Csapó-utca 91-ik számú házastelek megvétele felett első izben. 4. A Csonka József és neje tulajdonát képező Vendég-utca 73-ik számú házastelek megvétele felett első izben.

— **Az Ör.** A Magyar szent korona országai Vasutas Szövetségének debreceni kerülete ilyen címen hivatalos lapot adott ki. Az Ör, amely a vasutasok érdekeit fogja szolgálni, Oláh László szerkesztésében jelenik meg Debrecenben. A változatos tartalmu lap első száma e hó 14-én jelent meg s a vasutasok körében nagy érdeklődéssel találkozott.

— **Elfogott bankcsalók.** Balázsfalváról táviratozzák: A csendőrség ma elfogta Panajette Konstantint és öccsét, két görög betörőt, akik vasárnap éjszaka betörték a Pátria bankba s onnan 641600 korona készpénzt és értékpapírt loptak el.

— **Az elhagyott gyermekek karácsonyfája.** A debreceni gyermekmenhely és patronázs-egyesület által gondozott árva gyermekek örömeire folyó hó 23-án délután 3 órakor az egyháztéri gazdasági fiúiskolában karácsonyi ünnepély lesz. Midőn erre a közön-

Karácsonyra

szép és olcsó karácsonyfa diszek és ujévi ajándékok. Szalon czukorkák, datolya és malaga olcsón kapható

Kohn Henrik

fűszer és csemege üzletében

Halvan-utca 5. szám.

ség figyelmét felhívjuk, eme kis árvák nevében kérjük fel városunk áldozatkész lakosait, hogy az elhagyott gyermekek karácsonyát szíves adakozásaikkal boldoggá tenni szíveskedjék. Bármely csekély adományt is elfogad az állami gyermekmenhely.

— **Megégett gyermek.** Érmihályfalváról jelentik nekünk; **Terebesi** Ilona 3 éves gyermek, szüleinek gencsi pusztai lakásán felmászott az égő sparhertre és oly sulvosan összeégette magát, hogy ma reggel belehalt sebeibe. Az ügyesség a gondtalan szülők ellen megindítja az eljárást.

— **Öngyilkosság a mostoha apa szerelme miatt.** Ureczki Juliánna 17 éves leány, aki a Gerébi-telepen lakott a mostoha-apjánál tegnap délután marólugot ivott, ugy, hogy a mentőknek a kórházba kellett beszállítani. Itt azt adta elő, hogy mostohaapja szemét vetett rá, ajánlatokkal üldözte, tegnap pedig ol ymódon lépett fel vele szemben, hogy jobbnak látta megválni az élettől. A leány igen súlyos égési sebeket szenvedett, ugy, hogy több hétig fog tartani, míg kiheveri sérüléseit. A vizsgálat az ügy tisztázása végett folvik.

— **Elítélt tanfelügyelő.** Sopronból jelentik: Pacséri Károly dr., soproni tanfelügyelő — ki Sopronban felekezetieskedése miatt már eddig is több afférba keveredett — újabban ismét beszéltet magáról. Nemrég büntette meg a rendőrség egy városi tisztviselő megsértése miatt, a soproni törvényszék már ismét felelősségre vonta egy alárendelt tanítójának megsértése miatt. Bernáth József sopronbátfalvai tanító hivatalos ügyben kereste fel dr. Pacséri tanfelügyelőt; itt valami fölött nézeteltérés támadt köztük, amit Pacséri sértő kifejezésekkel intézett el és a tanítót „kidobással” fenyegette meg. E miatt Bernáth József tanító a járásbírósnál becsületsértés miatt feljelentette a tanfelügyelőt, a járásbírósnak azonban azzal az indoklással, hogy fegyelmi utra tartozik az ügy, nem tartotta magát illetékesnek. Így került az ügy a soproni kir. törvényszék elé, amely Pacséri büntetésnek mondotta ki becsületsértésben és 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Méreg a mákban.** Lőcséről jelentik: Egész Felsőmagyarországra elágazó áruelekedés folyik Szepesmegyében és a szomszédos vármegyékben. Teliesen hasonló meg betegedek után ugyanis több haláleset fordult elő, amelyekről a vizsgálat megállapította, hogy az emberek mérgezett máktól pusztultak el. A nyomozás megállapította, hogy számtalan üzletben beléndek-maggal hamisított mákot árusítanak. Sok helyen huszonöt-harminc százalék beléndek-mag volt a mák közé keverve. A nyomozás során már eddig is tömérdek mák-árut koboztak el.

— **Nagy karácsonyi nyakkendő-vásár,** feltűnő újdonságok Frank Testvéreknél.

— **Táncrendek, bál meghívók,** alkalmi ajándéktárgyak, litografált és dombornyomású névjegyek legszebb kivitelben készülnek a Dávidházy Kálmán könyvkötészeti és dobozgyár részvénytársaságnál, Fűvészkert-utca 9. Telefon 201.

— **Manikűr kazetták** 10 koronától 50 koronáig nagy választékban kapható Vitáriusnál Piac-utca 16.

— **Képes könyvek,** ifjúsági iratok, levélpapírok a legolcsóbban kaphatók Antalffy Józsefnél.

— **Férfi ingek,** gallérok, nyakkendők és zsebkendők Szabó Lajos fiainál.

— **Karácsonyi és újévi képeslapok** legolcsóbban és legnagyobb választékban kaphatók **Aczél antiuariumában.** Viszontelárusítóknak nagy árkedvezmény. Ifjúsági iratok, fénykép és képeslapalbumok stb. rendkívül olcsón szerezhető be.

— **Nagy szörmekiállítás Halmágyi divat-áruházában.**

— **Téli bőr bélelt keztyűk** 2 K 60-tól 14 koronáig nagy választékban kapható Vitáriusnál, Piac-utca 16.

— **A Nemzeti Kávéházban** ma és minden este, valamint vasárnap délután 3-tól 7-ig elsőrendű 10 tagból álló női és férfi tambura, zene és daltársulat hangversenyez. A közkedvelt Kovács Henrik jambo népdal énekes, valamint Lantos Gyula ének és tánc-humorista közreműködése mellett. Kezdeté este 8 órakor. Szabad bemenetű Kötöny italokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik Rosner A.

— **Magyar Király kávéházban** minden este a hírneves Tambura Paganini dal- és zenecsoport Matyók Péter vezetése mellett hangversenyt tart. Belépti díj nincs. B. pártfogást kér tisztelettel Erős Jakab kávé.

— **Szőnyegeg, függönyök,** stórok a legújabbak Szabó Lajos fiai cégnél.

— **Kugler cukorkák** eredeti csomagolásban kaphatók Hegedűs és Sándornál, Kossuth-u. 11.

— **Férfiaknak** rendkívül alkalmas karácsonyi és újévi ajándékok, csakis a Schwartz-féle üzletben a városházával szemben rendkívül olcsó áron szerzhető be, u. m. tájték-pipák és szipkák, acél- és nikel zsebórák, fegyverek, revolverek, zsebkések és látszerészeti cikkek stb., stb.

Csodaszép ékszerkiállítás
látható a
Löfkovits Arthur és Társa
cég
kirakataiban
a legtöbb örömet szerző
karácsonyi
ajándék tárgyakból.

A Debreczeni
Butorkészítő Asztalosok Áruacsarnok
Szövetkezet
mint az országos központi hitelszövetkezet tagja
Hunyadi-utca 17-19. Demetrovics-palota.
Ajánlja dusan felszerelt áruacsarnokát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig
Háló szobák
Ebédlők
Uri szobák
Szalonok
valamint egyes butordarabok raktáron, avagy adandó terv szerinti előállítását elvállalja.
A megtekintést minden vételkényszer nélkül ajánljuk.
Szigorúan szabott árak!
Butorokért jótállás, kedvező fizetési feltételek.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel. :-

Vannak fájdalmai?
Rheuma, csusz, lőszvény szaggatása?
Ezen fájdalmak ellen legbiztosabb házi szer a híres
Király-Balzsam!
Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljeren megszünteti.
Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő
GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárban Kossuth-utca 8. színház mellett.

Pénzt takarít meg!
ha férfi-, nő- és gyermekruha szükségletét
Szabó Miklós
cégnél. **Piac-u. 61. sz.** a Szent Anna-utcával szemben szerzi be ahol **téli kabátok és öltönyök** már **20 koronától** kezdve kaphatók. Nagy raktár :: mindennemű férfi-, nő- és gyermek ruházati cikkekben. :: Külön mérték osztály. Külön gyermekruha osztály.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	848-50
Osztrák hitel	647-—
4 százalékos koronajáradék	90-30
Allamvasut	725-50
Jelzálogbank	493-75
Rimamurányi	674-—
Salgótarjáni	873-—
Közuti vasut	816-—

Irányzat: Gyenge.

Magánleszámitolási kamatláb:
Bécs 5%, Berlin 5%, London 3 7/8%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svarz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése

Buza októberre	—
áprilisra	11-79
Rozs októberre	—
áprilisra	10-35
Zab októberre	—
áprilisra	9-71
Tengeri májusra	8-59
Tengeri 1912. év juli	—

Irányzat: Szilárd. Készárú 5 magasabb.

Helyi értékpapírok magán árfolyama.

Névért.	osz-talék	1911. szeptemberrel	Kor.
500	50	Debreczeni Első Tkpár	940
200	18	Alföldi tktár	875
500	40	Ipar és Keresk. bank	810
200	18	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	750
200	14	Debreczeni Hitelbank	760
400	24	Általános Forgalmi Bank	—
200	10	Bankeyesület	—
200	30	Istvánmalom	780
200	10	Debr. Helyi vasut	—
200	18	Termény és Értéktár	—

A „debreceni első villamos favágó részvénytársulat” alakuló közgyűlését holnap, szerdán délután 4 órakor tartja meg az Arany Bika-szálloda cukrász-termében, melyre a tisztelt részvényesek ezuton is meghivatnak.

Az Osztrák-Magyar Bank osztaléka. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa csütörtökön tartja ezévi utolsó tanácsulésait és ezen az ülésen fogják megállapítani az elmúlt esztendő üzleti eredményeit. Valószínű, hogy az Osztrák-Magyar Bank — mint az már régebben megirtuk — az idén száz koronát meghaladó osztalékot fizet, tehát jóval többet, mint az előző esztendőben, amikor az osztalék 90 korona 30 fillér volt. A bank 1907-ben fizette a legnagyobb osztalékot, 107 korona 40 fillért.

Nyáron beraktározott
mindennemű száraz
tüzifa
pontosan kimérve 6l és Waggonszámra kapható
Lövinger Mór
tüzifa nagyraktárban.
Iroda: József kir. h.-u. 40. Telefonszám: 121.

Legolcsóbb, legalkalmasabb
karácsonyi és újévi ajándék
az **Efco porosz kőszéntégla**
100 darab ára házhoz szállítva **5 korona**
Kapható egyedül
Gabányi Sándornál
Czapo-u. 28. sz. — Telefon 4-49.

1911.
kiesés
Don
DEBR
Nagy
Elsőren
olcs
Szo
karács
ki
Kasz
Föt
Telefon s
szá
a Salgóta
társulat
Ajánlja:
falva
koczk
mélkel
czélok
Keresé
szakban jár
fiat
5-600 kor
san van ber
vendéglői j
van a Kras
épült palot
Alkalm
nyiben a vá
csen. Az üz
Bövebb
donos Frie
Leg
3-6
Ma
DE

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Nagy karácsonyi vásár

Elsőrendű jó minőségű áruk kerülnek eladásra

olcsó árak mellett.

Szobbnél-szobb karácsonyi ajándék tárgyak kiállítása

Kaszanyitzky Endre
Főtéri üzletében.

Telefon sz. 49. Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LÁSZLÓ

DEBRECZEN

a Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja: a Salgótarján, Fetrozsény, Pálfaiva és Farbasvölgyl bányák darabos, kocka, durva, akna és aprószén termékeit cséplési, szobátüzelési és ipari célokra

Keresek kávéházi üzletet vezetésére szakban jártas

fiatal házaspárt

5-600 korona óvadékkal. Kávéházam csinosan van berendezve, korlátolt italmérséssel és vendéglői joggal bír, a város kellő közepén van a Krasznamegyei takarékpénztár ujonnan épült palotájában.

Alkalmas még cukrászatnak is, amennyiben a városban megfelelő cukrászat nincsen. Az üzlet eladó, és esetleg bérbe is adó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos **Friedmann Jakab**, Szilágysomlyón.

7572-1911.

Hirdetmény.

Balmazújváros községben az 1017 kat. holdat tevő kishorti vadász terület a községi Előljáróság által az 1912. év január 1-től 1914. év július 31-ig terjedő időre a folyó év decz. 30 án d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik. Árverési feltételek a főjegyzői irodában megtekinthető.

Előljáróság.

Legnagyobb választék

harisnyákban

kötött és szövött árukban

Márton Gyula és Fia

ujjonnan berendezett úri és női divat üzletében Főtér- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. - Fiók üzlet nincsen.

Megérkeztek

a legfinomabb

angol divat szövetek

Moskovits József

uriszabó divattermében, Piacz-u. 26.
Üzletemet a szemben levő barakba helyeztem át.

Az
eredeti és mintaképe

minden

alkoholmentes parfümöknek.

a Dralle

Illusion

a világító toronyban.

Növény cseppek alkohol nélkül.

Egy atom elegendő.

Nagyszerű virágillat utólráhetetlen természetességben.

Májusi harang, rózsza, akác K 4 —, ibolya K 5. —, Wistaria K 4.50 Mindenütt kapható.

Óvakodjunk csalódásos utánzatoktól.

:: **Georg Dralle, Bodenbach a/E.** ::

Szabó Lajos fiai cégnél a karácsonyi eladás

tetemesen leszállított árak mellett

folyamatban van:

Női divat helmék csikos és kockás, angol utánzat **most** 40 és 50 kr.

Sima divat helmék tiszta gyapju **most** 70 kr.

Több ezer méter **schweizi selyem** **most** 75 kr.

Mosó karton, delain és velez **most** 22, 25 és 28 kr.

Meghívás.

A „Munkás házépítő részvénytársaság., t. részvényaláíróit ezennel meghívjuk a társaságnak Debreczenben 1911. december 27 én délután 3 órakor a kereskedelmi és iparkamara ülés-terében tartandó

alakuló közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Meggyőződés az alaptőke biztosi-tásáról.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A társaság megalakulása iránti határozás.
4. Az alapítók által 3 évre kinevezett első igazgatóság bejelentése.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása 1 évre.
6. Az alapítók felelősségéről intézkedés.

Tisztelettel

Az alapítók.

Turin 1911.

nagy
díj.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék hölgyeknek

3-6 vagy 12 pár glace keztyü elegáns dobozban 4, 7 és 14 forint.

Manicür és fésű casseták bámulatos olcsó árban

S c h ö n S á m d o r

keztyü-, kötszer- és orvosi műszertára

DEBRECZEN, Piacz-utcza 26. sz. előtti barakk.

Apró hirdetések.

Levelezés.

Sok száz vagyonos hölgy óhajt férjhez menni. Keresztyén hajdon 200,000 márka, kath. özvegy 80,000 korona, fiatal független zsidó hölgy 300,000 korona vagyonnal stb. Csakis komoly szándéku urak(vagyon, állás, vallás mellékes) kapnak díjtalan felvilágosítást. **Schlesinger, Berlin. 18**

22 éves gazdag amerikai hölgy **lérvéhez menne** csinos, egészséges urhoz. Vagyon, vallás mellékes. Czim **Hymen, Berlin 18**

Betöltendő.

Üzleti leltározást és évi mérleg készí ését elvállalja mérlegképes könyvelő. Czim a kiadóban.

7 éves kis leányom mellé egy német kisaszony (Bonne) felvétetik 10 forint fizetéssel és teljes ellátással József kir. herceg-u. 21. sz. alatt.

Bank szolga ki helyét változtatná, bank, iroda, vagy pénzbeszedői állást keres. Cim Nagyvárad, Pál-utca 32.

Adás-vétel.

Vaj, dió, tisztított mazsola, szilva, málna és barack lekvár, sajtok, finom felvágottak a leghíresebb tea vajak legjobb és legírissebb minőségben Deutsch Lajos fűszerüzletében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és ilanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Gyerünk csak! Tányértalpu, lompos farku Maczkó koma a repülőgépen, az északi sarkon, szárazon és vizen stb. megérkeztek, továbbá mindenféle képes mesekönyvek, ajándék d szmüvek, zsolnárok imakönyvek gyönyörű kötésben rendkívüli árleszállítással kaphatók: **Harmathy** antipuariumában **Füvészkert-u. 14.**

Mintegy 500 négyszögöl területű udvar a Bethlen-utcában raktárhelyiségnek bérbe adó, ugyanott 200 drb akácfa eladó. Értekezhetni dr. Szép Imre ügyvédnél.

Csapó-utcai piacon 47. szám 280 négyszögöles ház üzletkkel eladó.

Különféle.

Kosárlonoda, gyermekocsi raktár Kossuth-utca 25. Javitásokat készítünk.

Kalapos műhelyemben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. **Beliczay Lajos, Piac-utca 38**

Idősebb bécsi ur tisztességes családnál egy óra szobát keres Esetleg családi csatlakozással. Szives ajánlatok «Önzetlen» jelige alatt kiadóhivatalunkba intézendők.

Karácsonyi ajándékok

órák, ékszerek nagy választékban gyári áron

KURIÁNGYULA

magyarország elismert legjobb hírű szak-órás és ékszer üzletében Debrecen, Piac-u. 42.

Ágytollat fertőtleníttve tisztít

HRABÉCZY ELSŐ DEBR.

Gőzmosó-,
vegytisztító-,
ruhafestő R. T.

Széchenyi u. 42. sz. Telefon 323.

Hatvan-utca 11. sz. Telefon 578.

Csapó-utca 30. sz. Telefon 668.

Piac-utca 22. (Glück Edénél.)

20099—1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az alább megnevezett helyiségek és földek bérbeadására a **7 évi december hó 29. napján azaz pénteken d. e. 9 órakor** a városháza nagytanácstermében nyilvános árverés fog tartatni.

A bérbeadandó helyiségek a következők:

1. A nagyerdei Vigadó és Leveles szin az 1913. évi január hó 1-től az 1916. évi január hó 1-ig terjedő három évre, kikiáltási ár 4000 korona.
2. A Gólya-u. 2. sz. házban lévő helyiségek az 1912. évi május hó 1-től 1915. évi április hó 30-ig terjedő három évre, kikiáltási ár 800 korona.
3. A Simonffy-u. 2. sz. bérházban lévő 14. sz. üzlethelyiség az 1912. évi május hó 1-től 1915. évi május hó 1-ig terjedő három évre, kikiáltási ár 500 korona.
4. A Fűvészkert-u. 7. sz. házban lévő helyiségek az 1912. évi május hó 1-től 1915. évi május hó 1-ig terjedő három évre, kikiáltási ár 1000 korona.
5. A Hatvan-utcai temető melletti földnek, jelenleg Lóvi Bernáth által bérelt 1478 négyszögöl területű a várostól távolabb eső része az 1912. évi január hó 1-től 1914. évi december hó 31-ig terjedő három évre, kikiáltási ár 600 korona.
6. A Vörösmarty-u. 13. sz. házban lévő összes helyiségek az 1912. évi május hó 1-től 1915. évi május hó 1-ig terjedő három évre, kikiáltási ár 2600 korona.

Az árverelők tartoznak az árverés napján a kikiáltási ár 10%-át az árvereltető bizottságnál készpénzben letenni.

Az árverési feltételek a számvevősnél, a hivatalos órák alatt (8—1-ig) az érdeklődők által megtekinthetők.

Kelt Debreczen, sz. kir. város Tanácsának 1911. évi december hó 14 én tartott üléséből.

A városi Tanács.

**Karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas
ékszerekből nagy választék
Vági István ékszerésznél**

Miklós-utca 5.

Nyomatott Hoffmann Kronovitz és könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.